

Krajinný fenomén nové divočiny
Michaela Skálová
Oponentský posudek diplomové práce

Předmětem diplomové práce M. Skálové je relativně nový pojem „nová divočina“. Téma je nejenom nové, ale také svou podstatou velmi široce mezioborově založené. Oponentský posudek nemůže vyčerpat veškerou šíři tématu a sleduje proto přednostně aspekt kulturně historický, resp. archeologický.

V *Úvodu* autorka naznačuje, že fenomén nové divočiny bude zkoumat na třech vybraných lokalitách na území Prahy a bude se zde pokoušet zjišťovat jeho biologickou, kulturně historickou a komunálně ekologickou hodnotu. Za velmi zdařilou považují kapitolu *Vymezení pojmů*, v níž autorka charakterizuje základní pojmy, s nimiž dále pracuje. Velmi oceňuji věcný, zjevně poučený a střízlivý přístup. A to nejenom při charakteristice pojmů jako krajina, krajinná ekologie a funkce krajiny. Ale i v případě značně komplikovaných pojmů jako krajinná paměť, krajinný ráz, potažmo nová divočina.

V oddíle *Pracovní hypotézy, cíle výzkumu, otázky* autorka upřesňuje své cíle na 1/ zevrubnou analýzu vytipovaných lokalit; 2/ hodnocení charakteru nové divočiny na vytipovaných lokalitách; 3/ hodnocení nové divočiny obecně. V oddíle nazvaném ne zcela vhodně *Materiál* (vhodnější by byl např. název *Sledovaná území*) autorka stručně rozlišuje sledované lokality na základní – Černá rokle, v Praze – Bohnicích a srovnávací lokality v Praze – Hostivaři a v Praze – Velkém háji. V oddíle *Metodika* potom vypočítává jednotlivé základní kroky studia: terénní dokumentaci, studium kartografických pramenů, kulturně historické a přírodovědné studium. Následně potom charakterizuje kartografické prameny, zpracování terénní dokumentace technikou GPS a metodiku práce s kartografickými prameny.

Za mimořádně zdařilé považují kapitoly *Charakteristika území* a *Vývoj krajiny*, v nichž autorka nejprve detailně rozebírá jednotlivá sledovaná území a následně je vyhodnocuje. Hodnocení závěrečných kapitol *Význam nové divočiny* a *Diskuse se záměrně zdržím*, neboť autorka, v plně v souladu se zaměřením mateřské katedry, pojala tyto části své diplomové práce v linii kulturně ekologické, kterou nejsem oprávněn hodnotit.

Z pohledu kulturně historického, resp. archeologického hodnotím předloženou práci jako zcela mimořádný počín, hodný pozornosti a zaslouženého obdivu. Práce je založena na důkladné práci v terénu, doplněné podrobným studiem archivních pramenů a literatury.

Úvodní pasáže naznačují, že autorka je se studovanou problematikou velmi dobře obeznámena a na studium kvalitně připravena. Zejména srovnávací analýza tří lokalit, na nichž se fenomén nové divočiny projevuje v různé kvalitě, činí z této práce neobyčejně významný zdroj poznatků a inspiraci pro budoucí výzkum. Z pohledu kulturně historického a zvláště z pohledu archeologie novověké krajiny považují práci za vzorový příklad dosud netradiční a stále formy studia, která si zasluhuje publikaci v odborném tisku.

Jako oponent vše nemohu přehlédnout některá drobná pochybení. Pro historické mapy se standardně používá termín „kartografické prameny“, nikoliv „historické prameny“ (s. 19). Velmi důležité obr. 5 na s. 42 obr. 6 na s. 50 jsou zmenšeny až na hranici čitelnosti, resp. nečitelnosti. Obr. 5 autorka publikuje ještě jednou v dostatečně zvětšené velikosti v příloze VI (proč nejsou obě ilustrace publikovány na formátu A4?). Kartografické prameny publikuje autorka důsledně pouze v případě Černé rokle. Neméně důležitá by byla jejich publikace i v případě dalších dvou lokalit. Citáty, jako motta na s. 7 a 66 jsou příjemným zpestřením odborného textu. Ovšem obrázky rostlin na s. 24, 54, 63, 74 a na začátku oddílu *Přílohy* jsou bez popisky pro laika nesrozumitelné. Mají-li vztah k textu, měly by být vysvětleny, pokud plní jen funkci estetickou, jsou zbytečné a matoucí. Větší pozornost by si zasloužila i práce s literaturou. Např. na s. 10 odkazuje autorka na práci *Matoušek 1994*, v seznamu použité

literatury však tuto práci neuvádí. Jinak je ovšem formální stránka předložené diplomové práce příkladná.
Diplomní práci M. Skálové doporučuji k obhajobě a k hodnocení Výborně - 18 bodů.

V Praze 24.5.2007

doc. PhDr. Václav Matoušek, CSc.